



NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 8/2017

Sölu- og afhendingarbann á tólf tegundir mjúkdýra í versluninni Minn Heimur

I.

Málsmeðferð

1.

Neytendastofu barst ábending um að leikföng sem uppfylltu ekki kröfur laga nr. 134/1995, um öryggi vöru og opinbera markaðsgæslu og reglugerðar nr. 944/2014, um öryggi leikfanga og markaðssetningu þeirra á Evrópska efnahagssvæðinu, væru til sölu í versluninni Minn heimur, Smáratorgi 1, 201 Kópavogi sem rekin er af Nadine verslun ehf. Í tilefni af ábendingunni fór Neytendastofa dagana 25. og 26. janúar 2017 í verslunina Minn heimur og kannaði merkingar á mjúkdýrum sem til sölu voru í versluninni.

Í fyrri skoðuninni, þann 25. janúar 2017, fékk Neytendastofa afhent eitt eintak af Svamp Sveinssyni mjúkdýri og eitt eintak af bláu Stitch mjúkdýri. Í framhaldinu af skoðuninni var ákveðið að fara aftur í verslunina, þann 26. janúar 2017, til frekari skoðunar á þeim mjúkdýrum sem til sölu voru í versluninni. Nánari skoðun af hálfu Neytendastofu leiddi í ljós að ekki var hægt að sjá á vörunum að þær séu framleiddar í samræmi við staðalinn ÍST EN 71, en skylt er að það komi skýrt fram á vörunni eða umbúðum hennar. Þá vantaði aðrar lögbundnar upplýsingar, s.s. um nafn framleiðanda og heimilisfang, þar sem að engar merkingar voru á vörunni. Vegna þessa voru mjúkdýrin handlögð og innsiglið í poka af fulltrúa Neytendastofu. Um er að ræða tvö eintök af Svamp Sveinssyni (litlir), tvö eintök af Svampi Sveinssyni (millistærð), sjö eintök af Svampi Sveinssyni (stórir), tíu stykki af bláum Stitch, átta eintök af rauðum Spiderman, fimm eintök af Minion (stórum), 34 eintök af Hello Kitty (stór), 25 eintök af Hello Kitty (lítill), sex bláir Stitch með rennilás að aftan, nítján bleikar Hello Kitty með rennilás að aftan, einn lítill Minion og fimm eintök af Hello Kitty brúðhjónum. Alls voru því tekin 124 mjúkdýr úr versluninni Minn heimur báða dagana. Sjá nánari myndir af nefndum mjúkdýrum í viðauka með ákvörðun þessari.

2.

Með bréfi Neytendastofu, dags. 3. febrúar 2017, var lagt tímabundið bann við sölu og afhendingu ofangreindra mjúkdýra. Auk þess var óskað eftir því að verslunin myndi afhenda stofnuninni öll nauðsynleg tæknigögn fyrir ofangreind mjúkdýr sem sýnt gætu fram á öryggi þeirra, s.s. öryggismat, EB gerðarprófunarvottorð, samræmisyfirlýsingar og prófunarskýrslur.



Engin gögn eða andsvör hafa borist.

II. Niðurstaða

1.

Mál þetta varðar skoðun og sýnatöku Neftendastofu dagana 25. og 26. janúar 2017 í versluninni Minn heimur, sem rekin er af Nadine verslun ehf., á merkingum leikfanga í versluninni, á grundvelli ábendingar sem stofnuninni barst. Skoðun leiddi í ljós að ekki var hægt að sjá á vörunum að þær hafi verið framleiddar í samræmi við staðalinn ÍST EN 71. Einnig vantaði aðrar lögákveðnar upplýsingar, s.s. um nafn framleiðanda og heimilisfang, þar sem engar merkingar voru á vörunum. Þrátt fyrir beiðni Neftendastofu hefur verslunin Minn heimur ekki lagt fram nein gögn s.s. EB samræmisýfirlýsingu eða aðrar upplýsingar sem sýna fram á samræmi varanna við kröfur sem gerðar eru til markaðssetningar og sölu á leikföngum.

Samkvæmt 1. mgr. 2. gr. laga nr. 134/1995, um öryggi vöru og opinbera markaðsgæslu, mega framleiðendur einungis markaðssetja öruggar vörur. Þá segir í 2. mgr. sömu greinar:

„Vörur, sem ætlaðar eru til sölu, leigu eða hvers kyns annarrar afhendingar í atvinnuskyni á markaði, skulu vera þannig úr garði gerðar að þær fullnægi kröfum sem vegna almannahagsmuna eru gerðar til þeirra í lögum og reglugerðum eða stöðlum um öryggi vöru og vernd heilsu og umhverfis.“

Í 1. mgr. 8. gr. laga nr. 134/1995 er um það fjallað hvað telst vera örugg vara og til hvers skuli litið við mat á því hvort vara teljist örugg. Ákvæðið er svohljóðandi:

„Örugg vara merkir sérhverja vöru sem við edlileg eða fyrirsjáanleg notkunarskilyrði, þ.m.t. endingartíma, svo og kröfur sem gerðar eru um uppsetningu, viðhald og hvernig hún skal tekin í notkun, telst vera hættulaus fyrir einstaklinga, heilsu þeirra og eignir enda fullnægi hún almennum kröfum sem gerðar eru vegna almannahagsmuna um öryggi og vernd heilsu, svo og umhverfis. Við mat á öryggi vöru skal einkum haft til hliðsjónar:

- 1. Eðli vörunnar, þ.m.t. samsetning hennar, umbúðir og samsetningarleiðbeiningar og, þar sem við á, uppsetningar- og viðhaldsleiðbeiningar.*
- 2. Áhrif vörunnar á aðrar vörur ef fyrirsjáanlegt er að hún verði notuð með öðrum vörum.*
- 3. Framsetning vörunnar, merkingar og, ef við á, varnaðarorð og leiðbeiningar um notkun og förgun auk hvers kyns ábendinga eða upplýsinga um vöruna.*
- 4. Hvort varan er gerð fyrir tiltekinn markhóp neytenda sem getur stafað sérstök hættu af vörunni, t.d. börn og eldra fólk.*



Framleiðsla og dreifing vöru, svo og þjónusta sem veitt er í tengslum við vöruviðskipti, skulu ávallt vera í samræmi við ákvæði laga, reglugerða og annarra stjórnvaldsfyrirmæla sem gilda hverju sinni um öryggi vörunnar, sbr. 1. mgr. 9. gr. laga nr. 134/1995. Í 2. mgr. 9. gr. laga nr. 134/1995, er nánar tilgreint hvaða vörur teljast vera öruggar í skilningi laganna en þar segir:

„Vara telst vera örugg ef hún uppfyllir skilyrði sem fram koma í íslenskum stöðlum, sem innleiða Evrópustaðla, sem tilvísun hefur verið birt í hér á landi og í Stjórnartíðindum Evrópubandalagsins í samræmi við ákvæði tilskipunar um öryggi vöru.“

2.

Um hönnun, framleiðslu og gerð leikfanga gildir staðallinn ÍST EN 71. Í staðlinum ÍST EN 71-1, lið 1, „Öryggi leikfanga – Hluti 1: Krafrænir og efnislegir eiginleikar“ kemur fram að mjúkdýr, sem eru einföld að lögun, sem ætlast er til að haldið sé á og þau föðmuð eru skilgreind sem leikföng fyrir börn yngri en 36 mánaða og eiga þau því að vera með viðeigandi merkingar samkvæmt því. Framleiðendum leikfanga ber skylda til þess að hanna og framleiða leikföng sem sett eru á markað í samræmi við þær kröfur sem getið er um í lögum, reglugerðum og viðeigandi stöðlum. Framleiðendum ber einnig skylda til þess að útbúa tæknileg skjöl og sanna að varan sé í samræmi við þær lagalegu kröfur sem gerðar eru til viðkomandi vöru. Þegar sýnt hefur verið fram á að leikfang sé framleitt í samræmi við gildandi kröfur skal framleiðandi útbúa EB-samræmisýfirlýsingu og tryggja að leikfang sé ávallt CE merkt eins og gildandi reglur segja nánar fyrir um. Framleiðand ber ábyrgð á því að öll tæknileg skjöl og EB-samræmisýfirlýsing um samræmi séu til reiðu fyrir eftirlitsstjórnvöld í 10 ár frá því að leikfangið var sett á markað.

Sé seljandi ekki framleiðandi viðkomandi leikfangs hefur hann þó ákveðnum skyldum að gegna sem innflytjandi og/eða dreifingaraðili leikfangsins. Innflytjendur skulu því aðeins setja á markað leikföng sem uppfylla viðeigandi kröfur um öryggi. Áður en leikfang er sett á markað skal innflytjandi, sbr. 5. gr. reglugerðar nr. 944/2014, m.a.:

- „1. tryggja að framleiðandi hafi framkvæmt eða látið framkvæma samræmismat með viðeigandi samræmismatsaðferð, sbr. 17. gr.,*
- 2. tryggja að framleiðandi hafi útbúið tæknigögn, sbr. 19. gr.,*
- 3. tryggja að leikfang beri samræmismerki og því fylgi þau skjöl sem krafist er,*
- 4. tryggja að leikfangið beri gerðar-, framleiðslu-, rað- eða tegundarnúmer eða annað sem gerir kleift að bera kennsl á þau eða, ef það er ekki hægt vegna stærðar eða eiginleika leikfangs, að umbeðnar upplýsingar séu á umbúðunum eða í skjali sem fylgir leikfanginu,*
- 5. tryggja að leikfangið beri nafn framleiðanda, skráð firmaheiti eða skráð vörumerki og heimilisfang, þar sem hafa má samband við hann, eða ef það er ekki hægt, á umbúðunum eða í skjali sem fylgir leikfanginu.“*



Framleiðendur skulu með viðvörunum og notkunarleiðbeiningum geta um allar nauðsynlegar takmarkanir varðandi notkun þannig að unnt sé að nota leikfangið á öruggan hátt, sbr. 1. mgr. 10. gr. reglugerðar nr. 944/2014. Viðvörunarmerking skal vera sýnileg, auðlæsileg, skiljanleg og nákvæm og á undan henni skal standa „Viðvörun“ eða „Varúð“. Viðvörunarmerkingarnar skulu vera á leikfanginu, á áfestum merkimiða eða á umbúðum leikfangsins og, þar sem við á, á notkunarleiðbeiningum sem fylgja leikfanginu, sbr. 1. málsl. 5. mgr. 10. gr. reglugerðar nr. 944/2014. Viðvörunarmerkingar skulu vera á íslensku, sbr. 7. mgr. nefndrar 10. gr. reglugerðar nr. 944/2014.

Innflytjandi skal tilgreina nafn sitt, skráð firmaheiti eða skráð vörumerki og heimilisfang, þar sem hafa má samband við hann, á leikfanginu eða, ef það er ekki hægt, á umbúðum eða í skjali sem fylgir leikfanginu auk þess sem að hann skal tryggja að leikfanginu fylgi leiðbeiningar og upplýsingar um öryggismál á íslensku, sbr. 5. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 944/2014. Þá skal innflytjandi varðveita afrit af EB-samræmisýfirlýsingu í tíu ár eftir að leikfang hefur verið sett á markað og hafa það tiltækt Neytendastofu og tryggja að Neytendastofa geti fengið aðgang að tækniskjölum sé þess óskað, sbr. 9. mgr. nefndrar greinar. Þá skal innflytjandi á grundvelli rökstuddrar beiðni frá Neytendastofu, afhenda stofnuninni allar upplýsingar og skjöl sem nauðsynleg eru til að sýna fram á samræmi leikfangsins. Upplýsingarnar og skjölin skulu vera á íslensku eða, með heimild Neytendastofu, á öðru tungumáli Evrópska efnahagssvæðisins. Innflytjandi skal hafa samvinnu við Neytendastofu, að beiðni hennar, að því er varðar allar aðgerðir sem beitt er til að útiloka áhættu sem stafar af leikföngum sem hann hefur sett á markað, sbr. 9. mgr. nefndrar greinar. Það sama á við um dreifingaraðila vöru.

Sé dreifingaraðili ekki innflytjandi vörunnar skal hann áður en að leikfang er borið á markað tryggja, sbr. 1. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 944/2014:

- „1. að gætt sé allra gildandi krafna,*
- 2. að leikfangið beri samræmismerki,*
- 3. að leikfanginu fylgi öll gögn sem krafist er og einnig leiðbeiningar og upplýsingar um öryggismál á íslensku,*
- 4. að framleiðandi og innflytjandi hafi uppfyllt kröfur sem gerðar eru til þeirra í 3. og*
- 5. gr.“*

Rík ábyrgð hvílir því á dreifingaraðilum að gæta vel að öllum kröfum þegar þeir stunda viðskipti með leikföng. Endanleg ábyrgð á öryggi vöru og tjóni sem neytendur kunna að verða fyrir er ávallt hjá framleiðendum eða eftir atvikum hjá dreifingaraðilum í samræmi við ákvæði laga nr. 25/1995, um skaðsemisábyrgð, með síðari breytingum. Dreifingaraðili skal því áður en að leikfang er markaðssett ganga úr skugga um að framleiðandi hafi unnið og lagt fram öll þau skjöl sem áskilin eru í lögum og reglum settum samkvæmt þeim. Dreifingaraðili gengur m.a. úr skugga um að leikfangið hafi CE-merki, leiðbeiningar og viðvaranir í samræmi við kröfur laga og reglna settra samkvæmt þeim. Dreifingaraðila ber einnig skylda til þess að ganga



úr skugga um það hvort að framleiðandi hafi uppfyllt þær kröfur sem gerðar eru til framleiðslunnar.

Áður en að leikfang er sett á markað skal framleiðandi greina hættu sem getur stafað af leikfanginu með tilliti til íðefna, efnislegra og krafrænna eiginleika, rafmagns, eldfimi, hollustuhátta og geislavirkni ásamt hugsanlegum váhrifum sem börnum kann að stafa af slíkri hættu, sbr. 16. gr. reglugerðar nr. 944/2014. Þá skulu leikföng ekki vera sett á markað fyrir en framleiðandi hefur sýnt fram á samræmi þess við grunnkröfur um öryggi með þeim samræmismatsaðferðum sem mælt er fyrir um í 2. og 3. mgr. 17. gr. reglugerðar nr. 944/2014. Áður en að leikfang fer á markað þarf einnig að framkvæma EB-gerðarprófun og gefa út EB-gerðarprófunarvottorð að því loknu, sbr. ákvörðun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 768/2008/EB. Í EB-gerðarprófunarvottorðinu á að koma fram tilvísun til tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/48/EB, um öryggi leikfanga, litmynd, greinargóð lýsing á leikfanginu ásamt stærðarmáli og listi yfir gerðarprófanir, ásamt tilvísun í viðeigandi prófunarskýrslu, sbr. 5. mgr. 18. gr. reglugerðar nr. 944/2014. Þá þurfa einnig öll tæknigögn að vera fyrir hendi. Með tæknigögnum er hér átt við öll viðeigandi gögn eða upplýsingar um aðferðir sem framleiðandinn notaði til að tryggja að leikfangið eða leikföngin sem að hann setur á markað séu í samræmi við grunnkröfur um öryggi, sbr. 1. mgr. 19. gr. reglugerðar nr. 944/2014, þó að lágmarki þau gögn og upplýsingar sem fram koma í IV. viðauka nefndrar reglugerðar. Framleiðendum og dreifingaraðilum ber að hafa slík gögn til reiðu, sbr. nánar ákvæði í reglugerð nr. 957/2006, um aðferðareiningar fyrir ýmsu þrep samræmismatsins og reglur um áfestingu og notkun CE-samræmismerkja sem ætlað er að nota í tilskipunum um tæknilega samhæfingu. Leikföng sem boðin eru fram á markaði hér á landi skulu vera CE-merkt. Um CE-merkið gildir reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 765/2008, um kröfur varðandi faggildingu og markaðseftirlit í tengslum við markaðssetningu á vörum og var innleidd hér á landi með reglugerð nr. 566/2013, um markaðseftirlit, faggildingu o.fl. CE-merkið er því staðfesting á því að vara fullnægi öllum skilgreindum grunnkröfum í reglugerðum og samhæfðum stöðlum, sjá nánar um gerð og notkun merkisins í ákvörðun Evrópuráðsins 768/2008/ESB, sbr. og reglugerð nr. 957/2006.

3.

Samkvæmt skoðun sem Neytendastofa gerði er ljóst að engar merkingar voru á ofangreindum mjúkdýrum. Þá hafa engin gögn borist stofnuninni sem sýnt geta fram á öryggi þeirra og að þær uppfylli kröfur samkvæmt reglum sem gilda um framleiðslu þeirra.

Í ljósi þess að ekki hefur verið sýnt fram á að nefndar vörur uppfylli ofangreind skilyrði varðandi framleiðslu og markaðssetningu leikfanga telur Neytendastofa að ofangreind mjúkdýr séu ekki örugg vara í skilningi laga nr. 134/1995 og reglugerðar nr. 944/2014. Með vísan til 1. mgr. 20. gr. laga nr. 134/1995, sbr. og 21. gr. sömu laga, og 27. gr. reglugerðar nr. 944/2014, bannar Neytendastofa hér með alla sölu og afhendingu mjúkdýranna, sjá mynd í fylgiskjali.

Sölu- og afhendingarbann þetta tekur gildi frá afhendingu ákvörðunarinnar.



Neytendastofa leggur jafnframt þá skyldu á hendur versluninni Minn heimur að eyða öllum eintökum mjúkdýranna með öruggum hætti, sbr. 22. gr. laga nr. 134/1995, sem enn kunna að vera á lager verslunarinnar, og leggi fram gögn, innan 30 daga frá birtingu þessarar ákvörðunar, sem sýna fram á örugga eyðingu þeirra mjúkdýra sem um ræðir í máli þessu eða tilkynningu að ekki séu til fleiri eintök á lager.

Neytendastofa vekur athygli á að samkvæmt 1. mgr. 25. gr. laga nr. 134/1995, varðar það dagsektum, allt að kr. 50.000 á sólarhring, ef ekki er farið að fyrirmælum stofnunarinnar.



IV.

Ákvörðunarorð:

„Nadine verslun ehf. rekstraraðili verslunarinnar Minn heimur, að Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, er með vísan til 1. mgr. 20. gr., sbr. 21. gr., laga nr. 134/1995, um öryggi vöru og opinbera markaðsgæslu, og 27. gr. reglugerðar nr. 944/2014, um öryggi leikfanga og markaðssetningu þeirra á Evrópska efnahagssvæðinu, bannað að selja eða afhenda mjúkdýrin Svampur Sveinnson (stór), Svampur Sveinsson (millistærð), Svampur Sveinsson (lítill), blár Stitch, Spiderman (rauður), Minion (lítill), Minion (stór), Hello Kitty (stór), Hello Kitty (lítill), bleik Hello Kitty með rennilás að aftan, blár Stitch með rennilás að aftan og Hello Kitty brúðarpar sem enn kunna að vera til í versluninni eða á lager hennar. Sjá nánari myndir af mjúkdýrunum í viðauka.

Með vísan til 1. mgr. 22. gr. laga nr. 134/1995, um öryggi vöru og opinbera markaðsgæslu, skal Nadine verslun ehf. ennfremur eyða öllum eintökum vörunnar sem enn kunna að vera á vörulager fyrirtækisins og afhenda Neytendstofu staðfestingu þess efnis innan 30 daga frá dagsetningu ákvörðunarinnar. Jafnframt lagði Neytendastofa hald á tvö eintök af Svampi Sveinsyni (lítill), tvö eintök af Svampi Sveinssyni (millistærð), sjö eintök af Svampi Sveinssyni (stórir), tíu stykki af bláum Stitch, átta eintök af rauðum Spiderman, fimm eintök af Minion (stórum), 34 eintök af Hello Kitty (stór), 25 eintök af Hello Kitty (lítill), sex bláir Stitch með rennilás að aftan, níttján bleikar Hello Kitty með rennilás að aftan, einn lítill Minion og fimm eintök af Hello Kitty brúðhjónum. Alls 124 mjúkdýr. Munu nefndum eintökum vera fargað.

Sölu- og afhendingarbann þetta gildir frá afhendingu ákvörðunarinnar. Verði ekki farið að fyrirmælum stofnunarinnar má búast við að tekin verði ákvörðun um dagsektir.“

Neytendastofa, 22. mars 2017

Tryggvi Axelsson
Forstjóri

Þórunn Anna Árnadóttir

Fylgiskjal





















Love Mate 录音玩具

Love Mate[®]
录音玩具

2190















